

Sygn. akt XVII Ka 1080/17

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w XVII Wydziale Karnym – Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Sławomir Olejnik

Protokolant: st. prot. sąd. Joanna Kurkowiak

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Wojciecha Kiszki

po rozpoznaniu w dniu 24 października 2017 r.

sprawy **L. H.**

oskarżonego z art. 300 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego

od wyroku Sądu Rejonowego w Kościanie z dnia 22 maja 2017 r.

w sprawie sygn. akt II K 74/17

1. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

2. zasądza od oskarżyciela posiłkowego na rzecz Skarbu Państwa zwrot kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze i wymierza mu 100 zł opłaty za drugą instancję.

Sławomir Olejnik

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 31 maja 2017 r., wydanym w sprawie II K 74/17, Sąd Rejonowy w Kościanie uznał oskarżonego L. H. za winnego popełnienia zarzuczonego mu przestępstwa z art. 300 § 2 k.k. i za ten czyn na podstawie cytowanego przepisu wymierzył mu karę sześciu miesięcy pozbawienia wolności. Orzeczoną karę na podstawie art. 69 § 1 k.k. oraz art. 70 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym na dzień 30 czerwca 2015 r. wykonanie wymierzonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszono na okres trzech lat próby, zobowiązując oskarżonego na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 do informowania Sądu o przebiegu okresu próby. Na podstawie art. 415 § 1 k.p.k. Sąd Rejonowy nie orzekł obowiązku naprawienia szkody, zaś w myśl zaś art. 627 k.p.k., art. 2 ust. 1 pkt 2 stawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych oraz § 11 ust. 2 pkt 3 w zw. z ust. 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych Sąd Rejonowy zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 70 zł, wymierzył mu opłatę w wysokości 120 zł i zasądził od niego na rzecz oskarżyciela posiłkowego kwotę 840 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (k. 110)

Apelację od powyższego wyroku wniósł pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego, zaskarżając go w części dotyczącej rozstrzygnięcia o warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności (punkt 2 wyroku). Apelujący zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, że co do oskarżonego

istnieje pozytywna prognoza kryminologiczna. Uwzględniając powyższe, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia w zaskarżonej części poprzez wyeliminowanie rozstrzygnięcia o warunkowym zawieszeniu wykonania kary (k. 117-120).

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna.

W pierwszej kolejności podkreślić jednakże należy, że Sąd Rejonowy prawidłowo i wszechstronnie przeprowadził postępowanie dowodowe co do zarzucanego oskarżonemu w akcie oskarżenia czynu, to jest czynu z art. 300 § 2 k.k., dbając o wyjaśnienie wszystkich okoliczności niezbędnych do rozstrzygnięcia. Z tak natomiast zgromadzonego materiału dowodowego, ocenionego zgodnie z regułami art. 7 k.p.k., wyprowadził trafne wnioski odnośnie sprawstwa i winy oskarżonego co do tego czynu. Zresztą kwestia ta nie była podważana przez oskarżonego, który nie wnosił apelacji od wyroku Sądu I instancji, ani też przez skarżącego w niniejszej sprawie oskarżyciela posiłkowego. Zagadnieniem wymagającym natomiast rozważania, zgodnie z zakresem wniesionej apelacji, był wymiar kary orzeczonej wobec oskarżonego za wspomniany czyn z art. 300 § 2 k.k. z zastosowaniem instytucji warunkowego zawieszenia jej wykonania.

Analiza akt natomiast dawała pełne podstawy do przekonania, że zarzut podniesiony w apelacji – błędu w ustaleniach faktycznych, wyrażający się w przyjęciu, iż w przypadku oskarżonego L. H. zachodzą przesłanki uzasadniające warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności, jest chybiony. Przy czym apelujący we wniesionym środku odwoławczym nie kwestionował samej wysokości kary pozbawienia wolności orzeczonej za ten czyn w wymiarze 6 miesięcy. Oddaje ona bowiem w pełni stopień winy i społecznej szkodliwości zarzucanego oskarżonemu czynu, wynikający z faktu, że był on skierowany przeciwko obrotowi gospodarczemu, opiewał na znaczną kwotę, zaś oskarżony, jako osoba zajmująca stanowisko kierownicze w funkcjonującej na rynku spółce, powinien w szczególności wystrzegać się zachowań godzących w pewność obrotu i uniemożliwiających zaspokojenie słuszych roszczeń jej kontrahentów.

W żadnym zakresie nie można było zgodzić się jednak z argumentacją przedstawioną w apelacji, że ocena Sądu Rejonowego co do zaistnienia w przypadku oskarżonego pozytywnej prognozy kryminologicznej, uzasadniającej skorzystanie wobec niego z dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary, była błędna. Ocena ta wynikała bowiem z uwzględnienia przez Sąd meriti wszystkich okoliczności związanych z osobą sprawcy, rozumowanie Sądu I instancji było zaś spójne i logiczne. W pisemnych motywach zaskarżonego wyroku Sąd ten wskazał, iż w realiach niniejszej sprawy koniecznym było orzeczenie wobec L. H. jedynej możliwej do orzeczenia kary, przewidzianej w przepisie stanowiącym podstawę wymiaru kary za zarzucany mu czyn (art. 300 § 2 k.k.), tj. karę pozbawienia wolności, jednakże zachodzą przy tym przesłanki do warunkowego zawieszenia wykonania tejże kary.

Podkreślić należy w tym miejscu, że w myśl art. 69 § 1 k.k., w prawidłowo zastosowanym przez Sąd I instancji brzmieniu tego przepisu na dzień popełnienia czynu zabronionego, główną przesłanką merytoryczną zastosowania instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary jest to, by było to wystarczające dla osiągnięcia wobec sprawcy celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa. Akcentowany jest zatem wymiar szczególnieprewencyjny omawianego środka probacyjnego. Przepis art. 69 § 1 k.k., wskazujący na przesłanki uzasadniające skorzystanie w stosunku do konkretnego sprawcy z dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary, odwołuje się do elementów prognostycznych w stosunku do tej właśnie konkretnej osoby, wskazujących na możliwość osiągnięcia celów kary pozbawienia wolności, nie orzekając jej w bezwzględnym wymiarze. Jest to swoisty środek polityki karnej wobec sprawców nadających się do oddziaływań resocjalizacyjnych w warunkach wolnościowych, wobec istnienia po ich stronie uzasadnionego przekonania, że nie powrócą na drogę przestępstwa (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 27 maja 2015 r, II AKA 97/15, Legalis).

Za prognostyk dający podstawy do przekonania, że cele kary pozbawienia wolności, mimo warunkowego zawieszenia jej wykonania, zostaną w przypadku oskarżonego osiągnięte, Sąd Rejonowy przyjął okoliczność, że z uwagi na toczące się przeciwko niemu postępowanie L. H. zrozumiał naganność swojego zachowania i w przyszłości nie popełni już

przestępstw. Dodatkową okolicznością przemawiającą za odstąpieniem od wykonania kary o charakterze izolacyjnym było sprawowanie przez oskarżonego osobistej opieki nad niepełnosprawnym synem, który z uwagi na swój stan zdrowia potrzebuje u swego boku osoby, na której wsparcie, nie tylko finansowe, może w każdej chwili liczyć. To zaś możliwe będzie tylko wówczas, gdy oskarżony nie zdecyduje się na porzucenie życia zgodnego z prawem.

Również w ocenie Sądu Odwoławczego okoliczności te przemawiają za skorzystaniem wobec L. H. z instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary. Zasadnym jest założenie, że mając świadomość nie tylko ciężącego na nim skazania, ale również swojej roli jako ojca oraz idącego z tym w parze uzależnienia od siebie swojego syna, oskarżony powinien zrozumieć, że każde jego zachowanie, godzące w obowiązujący porządek prawny, będzie od teraz oceniane ze szczególną uwagą, zaś reperkusje związane z ewentualnym popełnieniem kolejnego czynu zabronionego będą o wiele bardziej surowe i odczuwalne nie tylko w sferze osobistej samego oskarżonego. Okoliczności tej zdaje się nie zauważać skarżący, twierdząc, że gdy L. H. kolejny raz stanie w obliczu wyboru pomiędzy przestępstwem a legalnym działaniem, skłaniać się on będzie ku konfliktowi z prawem. Stanowisko apelującego nie znajduje jednak w żadnej mierze oparcia w realiach sprawy.

Argumenty eksponowane we wniesionym środku odwoławczym niezasadnie wywodzą potrzebę wymierzenia oskarżonemu bezwzględnej kary pozbawienia wolności również z faktu uprzedniej jego karalności. Nie negując faktu, że dotychczasowa karalność oskarżonego musi być brana pod uwagę przy ocenie, czy orzeczenie kary z warunkowym zawieszeniem jej wykonania wystarczy dla osiągnięcia wobec sprawcy celów kary, to jednakże należy stwierdzić, że do zastosowania tej instytucji dotychczasowa karalność sprawcy nie stanowi przeszkody ani też nie jest czynnikiem decydującym. Gdyby bowiem uprzednia karalność zawsze wykluczała pozytywną prognozę kryminologiczną, to w takiej sytuacji niezrozumiałym by było unormowanie zawarte w przepisie art. 69 § 3 k.k., które wprowadzie wyjątkowo, ale dopuszcza stosowanie warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności nawet wobec sprawców działających w warunkach recydywy wielokrotnej z art. 64 § 2 k.k.

Z kolei podnoszona w apelacji okoliczność, mająca z zamiar skarżącego obrazować rażące lekceważenie porządku prawnego i brak po stronie oskarżonego krytycyzmu wobec własnego zachowania, a mianowicie rzekome zawarcie porozumienia z pracodawcą w przedmiocie znaczącego obniżenia pobieranego wynagrodzenia za pracę, powinna być oceniana w kontekście stopnia społecznej szkodliwości jego czynu oraz stopnia winy, co z kolei doczekało się uwzględnienia przy sądowym wymiarze kary, stosownie do dyrektyw jej wymiaru zawartych w przepisie art. 53 k.k. Twierdzenia skarżącego w tym zakresie uznać należy nadto za gołosłowne, bowiem na poparcie lansowanych przez siebie tez pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego nie przedstawia żadnych konkretnych dowodów.

Ustalając prognozę kryminologiczną należy przede wszystkim mieć na uwadze postawę oskarżonego, jego właściwości i warunki osobiste, dotychczasowy sposób życia a także zachowanie po popełnieniu przestępstwa. Oskarżony, mimo dotychczasowej jednorazowej karalności, m. in. za przestępstwa skarbowe, nie był jednak jak dotąd skazany na karę pozbawienia wolności, a na grzywnę, którą sukcesywnie spłaca. Zarzucanego obecnie przestępstwa dopuścił się zaś nie tyle z chęci zysku, co z powodu trudnej sytuacji materialnej, w związku z utratą płynności finansowej i koniecznością finansowania leczenia niepełnosprawnego syna i umożliwienia mu wykonywania pracy. Oskarżony przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu, nie próbował umniejszyć stopnia swojej winy. Nadto oskarżony prowadzi ustabilizowany tryb życia, w tym również życia rodzinnego, posiada stałą pracę zarobkową, jest krytyczny wobec swojego postępowania i wyraził gotowość do spłacenia należności wobec oskarżającej posiłkowo spółki. Powyższe okoliczności nie wskazują ani na daleko posuniętą demoralizację oskarżonego ani na niepodatność na oddziaływanie reedukacyjne i resocjalizacyjne. W tej sytuacji można ze znacznym przekonaniem mówić o pozytywnej prognozie kryminologicznej co do jego zachowania w przyszłości oraz spełnienia celów kary, w szczególności zaś, że nie popełni on ponownie przestępstwa i będzie przestrzegał porządku prawnego.

Zatem te wszystkie okoliczności, prawidłowo ocenione, dawały podstawy do przekonania, że dotychczasowy sposób życia oskarżonego przekonuje, iż cele kary pozbawienia wolności zostaną osiągnięte, mimo jej warunkowego zawieszenia i że w istocie mimo takiego swojego wymiaru, kara ta da gwarancję, że oskarżony nie powróci na drogę przestępstwa. Zwłaszcza, że takiej prognozie nie przeczyło również samo zachowanie oskarżonego już w toku toczącego

się postępowania w niniejszej sprawie, stojące w istocie w całkowitej opozycji do twierdzeń apelującego zawartych w złożonym środku odwoławczym.

Jednocześnie orzeczono wobec L. H. środek probacyjny z taki wymiarem okresu próby, który pozwoli stosunkowo długo kontrolować jego postępowanie i umożliwi mu wypracowanie postaw i zachowań utrzymujących, a nie godzących w obowiązujący porządek prawny.

Uwzględniając wszystkie powyższe rozważania oraz fakt, iż Sąd Okręgowy nie znalazł okoliczności, które powinien brać pod uwagę z urzędu, co pozwalałoby na wyrokowanie poza granicami zaskarżenia i podniesionych zarzutów zawartych w apelacji, orzeczono jak w punkcie 1 sentencji.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. obciążając nimi oskarżyciela posiłkowego w całości. Stosownie zaś do dyspozycji art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tj. Dz. U. z 1983 r. nr 49, poz. 223, z późn. zm.) wymierzono mu opłatę za postępowanie odwoławcze w wysokości 100 złotych.

Sławomir Olejnik